

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Prenumerationspris:
Postarvodet oberäknadt.
Helt år . . . kr. 4:—
Tre kvarts år . . . 3:—
Halft år . . . 2:—
Ett kvarts år . . . 1:—

FREDAGEN.

Annonspris:
pr petitrad
för en gång 15 öre
för minst 5 g. 10 "

Göteborg, Joh. Lundéns Bok- & Accidenstryckeri, 1892.

UTGIFVARE:
CARL ALB. NORDGREN.

Fredagen den 4 Mars 1892.

Redaktion och Expedition:
Magasinsgatan 7, Göteborg.

August Lindberg.

Till "Fredagens" läsare bringa vi i dag bilden af den man, som, trots de sangviniske göteborgarnes flyktighet, lyckats och lyckats med glans, i två år uppehålla tvänne teatrar. De som ansågo det vara omöjligt med en stående teater, har hr L. låtit komma på skam. Han har, som ingen annan före honom, lyckats på ett utmärkt sätt att hålla den första entusiasmen vid lif, och göteborgarne, som förr alltid så fasligt lätt tröttnade på direktörer och artister, äfven om de i början höjde dem till skyarne, hafva under dessa år bibehållit den första hänförelsens glöd. Icke nog härmed, utan tack vare hr L:s energi och utmärkta talang som direktör och regissör, har teaterpublikens krets betydligt vidgats. Teatern är numera besökt af andra än stadens grosshandlare och öfriga honoratiöres. Den sceniska konsten har blifvit ett behof äfven för folket. Denna revolution är obestriddigen direktör Lindbergs förtjenst. —

Då hr L. 1876 återkom från en resa till Paris fick han tillfälle att, som gäst på dramatiska teatern i Stockholm spela "Scheridan". Det mindre vänliga bemötande, som då kom honom till del, tro vi det var, som gaf impulsen till att han kom att viga sitt lif åt en konstrikning så väsentligt i strid mot den gamla skolans uppfattning. Det är ärofullt att gå i spetsen för en opposition, då det kräfver uppoffringar och det är just det som han gjort, äfven då otack varit enda lönen.

De stora skådespelen, som länge varit glömda, hafva af hr L. dragits fram ur sina hålor med ganska goda resultatet.

En snar framtid skall visa, om hr L. skall lyckas blifva förlossaren för den riktning, som han älskar och för hvilken han är vår enda representant af någon högre rang. Om än kanske af naturen nekad vissa medel dertför, tro vi dock att han skall lyckas åtminstone såsom banbrytaren.

Som skådespelare är hans person fin och intres-

sant in i de minsta detaljer. Flere af hans prestationer äro de bästa den svenska scenen under de senare åren haft att uppvisa. Neergard, Hamlet, Blänkaren, Per Gynt m. fl. äro prof på sann konst. Och åt alla sina roller gifver hr L. en kraft, som i allmänhet nästan öfverstiger göteborgarnes fattningsförmåga.

Hr L. är mest populär i landsorten och i granlandene. Det är blott Stockholmarne som ej legat för hans fötter. I Köpenhamn har han "inställt", på panoptikon och Georg Brandes prisar honom i alla nyanser. I det rebelliska Norge är han äfven mycket afhållen. Möjligen beror detta derpå, att han var den förste som der i landet uppförde Ib-

sens "Gengangere", liksom han bidragit till uppammandet af den öfverspända Ibsen-förgudningen.

I dagarne har krönikören "Petter Frisk" (Gustaf Bellander) i "G. P." uppstämt en jerimad öfver att "våra teatrar" ekonomi skulle befinna sig i ytterst dåligt skick och framställt direktören såsom en slags martyr, som några fiender skulle finna behag uti att plåga. Vi tro icke detta. Faktum är att han har flera verkliga vänner än de flesta i hans ställning. Möjligen skulle klagovisan vara en slags motivering till refuseringen af Aug. Strindbergs senaste pjäs: "Sancte Pers vandring här på jorden". I denna pjäs förekommer bland andra figurer äfven "den vandrande juden" och detta var nog för att de mäktige, hvilka vid mer än ett tillfälle gjort konsten till ett monopol och en krämarevara i sitt intresse, skulle göra hela sitt inflytande gällande för att få den skrapad från härvarande scen. Och det lyckades mot all förväntan. (En tolkning af detta fall lyder: "Pengar fattas till den kostbara uppsättningen", hvilket kan komma på ett ut.)

Det är oss obegripligt, huru en eljes så sjelfständig karaktär kan så väja undan för penningematadorernas spekulationer allra helst som dessa mammonsprester numera icke äro de enda som mata teatrarne.

w.

Obs! Kysskupletten ur Tombolan på andra sidan!

Kyssens gudinnas kuplett

i nyårspjäsen "Tombolan"

(föredragen af Fröken Agnes Andersson).

Jag gudinnan är, som man har kallat på helt nyss.
Millioner år jag lefvat, lefvat på en kyss.
Då de se mig, allting annat glömma menskor bort.
Lifvet är så fasligt långt, och kjolen är så kort.
∴ En kyss — En kyss — —
Ja, det är hemligheten i hela härligheten
Uti mitt våldes makt. ∴

Herrn på bänken der, han aldrig till en kvinna lyss —
Jo jag tackar jag — den bjässen — får han blott en kyss;
Och politikern, som van är båd' vid vingel och vid kryss,
Hvart tar lugnet vägen, tror ni, vid den första varma kyss?
∴ En kyss — En kyss — — etc. ∴

Carl den tolfte var ett odjur, slog båd' dansk och ryss;
Enda han var rädd för här på jorden, var en kyss.
Federationen litet unken och förtjent af "hyss" —
Och dess gamla nuckor spetsa munnen till en kyss . . .
∴ En kyss — En kyss — — etc. ∴

Simson var mot flisteer riktigt ju en ryss,
Men han smalt, som snö för solen, vid Delilas kyss.
Oftedal i Norge var ett pelarhelgon nyss —
Ack, hur gick det vid Stavangerflickors varma kyss? . . .
∴ En kyss — En kyss — — etc. ∴

Välgörenhet.

II

Här i staden finnes, som bekant, en förening "för bistånd åt vanföra." Dess medlemmar bestå af grosshandlare, läkare, fabrikerer m. fl. Föreningen har en arbetsskola vid Nya Allén. Här mottages ett visst antal ofärdiga af båda könen, utan afgift, såvida de tillhöra staden och länet. De manliga eleverna sysselsätas hufvudsakligen med borstbinderi och korgflätning, de kvinnliga med sömnad, finare korgmakeriarbeten, etc. Arbetena utställas till försäljning och af vinsten tillfaller vissa procent eleverna, allt efter flit och skicklighet.

Idéen är god och för den oinvidge ter sig det hela, som en alltigenom human verksamhet.

Då och då ser man i pressen en notis, att den eller den skänkt penningar till "föreningen för bistånd åt vanföra."

Detta tyckes godt och väl, men vi tro att en hvar, som är i stånd att hjälpa en vanför medmänniska, hellre bör göra detta på ett annat, men säkrare sätt, än genom att donera en penningssumma till föreningen ifråga. Sjelfva systemet, den på förhand utstakade plan, hvarpå den är grundad, är och förblir en humbug.

En f. d. elev vid skolan gör följande skildring af sina intryck derifrån:

Jag hade hört omtalas att en skola för vanföra fanns i staden. Gjorde mig därför närmare underrättad och infann mig å skolans lokal. Träffade föreståndarinnan, som hänvisade mig till doktor Carlander. Godt, jag infann mig hos honom. Han hänvisade mig till doktor Åberg. Hm, tänkte jag, består hela föreningen af läkare.

Dr Åberg å sin sida frågade om jag besökt doktor Carlander och föreståndarinnan. Nå, då var det bra. Nu kunde jag börja.

Följande dag infann jag mig i skolan. Började med korgflätning. En korgmakare skulle ibland komma dit och meddela undervisning i yrket; men han hade visst för vana att strejka, ty han hördes icke af,

åtminstone icke så länge jag var der.

Lokalen är mörk, trång och otreflig, isynnerhet de manliga elevernas rum. Det hela gör ett dystert intryck, hvartill de religiösa ceremonierna mycket bidraga.

Hvarje morgon höll föreståndarinnan bön, och läste ett kapitel ur bibeln. Bönen var icke improviserad, utan lästes ur en bönbok och sedan följde regelbundet en psalm eller två. Det hela gjorde ett obeskrifligt pinsamt intryck. Kanske bara för mig, de öfriga vore väl härdade, förmodar jag.

Till sist blef det outhärdligt, då man till och med skulle be om lof att få hålla middag, o. s. v. Nej, det här går inte, sade jag för mig sjelf, hurudant mitt öde än må gestalta sig, så har jag ingen lust att lefva som *fånge*, eller att *hyckla* mig fram, äfven om jag dermed skulle få lära ett yrke.

En dag lemnade jag skolan, inom mig beklagande mina olyckskamrater, som voro nödsakade att anlita denna inrättning, för att kanske till sist få den afundsvärda lyekan att gå som lönslafvar hos någon af våra "välgörande" fabrikanter.

Så långt vår meddelare.

Denna skildring kan vara en smula öfverdrifven, låt så vara; men i hufvudsak är den en ypperlig bild af den moderna systematiska välgörenheten.

Denna välgörenhet är icke grundad på rent mänsklig barmhertighetskänsla, eller humanitet, nej, den innersta afsigten är den, att på samma gång värtva proselyter för den s. k. kristna tron, d. v. s. af krymplingarne skapa en massa hycklare.

Sorgligt är att en förening "för bistånd åt vanföra", som räknar både läkare och andra bildade personer bland sina medlemmar, icke tar mera hänsyn till sina skyddslingars andliga lif, änskönt vanföra personers sjäslif oftast är långt mera utveckladt än andras.

Härmed ha vi icke velat påstå, att det s. k. religiösa elementet skulle helt och hållet uteslutas ur föreningarne; men vi ega rätt att fordra, i den sanna bildningens och humanitetens namn, det valet lemnas fritt, så att den som icke *kan* deltaga i hvad han anser för humbug, icke tvingas dertill.

Men i detta humbugens tidevarf är väl redan detta för mycket begärtdt. Vi få då hoppas på en kommande tid, som bättre förstår den konsten att göra *rätt* i stället för "godt".

Ljung.

Sjömännens lif är i många atseenden beklagansvärdt. Arbetarne i land hafva något så när fritt val i fråga om sitt arbete. Är det för styft, kunna de genast sluta. Är principalen brutal och omenskelig, kunna de sluta. Vid snart sagdt minsta mankemang kunna de gå sin väg för att söka sig bättre.

Huru är det för sjömännen? De bindas genom hyresafstal för någon tid såsom fångar, för att icke säga slafvar, vid ett fartyg och måste ifrån första stund blindt lyda skepparn ombord, huru hjertlös tyrann denne än är. Då de komma ut på turerna få de tiga och lida, arbeta hvad som förelägges, oafsedt det är omöjligt, äta den mat och dricka det vatten som består, vore det än aldrig så hälsofarligt. Till råga på allt kunna de icke gå till hvila utan att riskera vakna på sjöbotten. Det är svårt stäldt för dem, det är säkert.

Visserligen finnes en sjölag, t. o. m. en helt ny sådan, men i den ha endast redare och befäl gifvits tillfälle att bevaka sina intressen, den är som all lag, maktens bud till de maktlöse. Enligt den gifves det tillfällen för sjöfolket att kunna klagas öfver lidna oförrätter, men lagens öfriga bud omöjliggöra på ett ganska sinnrikt och listigt sätt nästan all möjlighet att förverkliga behöfliga klagomål.

Vi ha i dagarna från en hel besättning emottagit ett af tre af dem undertecknad meddelande som vi intaga såsom ett belysande exempel på hvad vi sagt.

Det lyder så här:

"Vi ha en tid varit anställda å ett af Lefflerska bolagets båtar, ångfartyget Erato, der kapten A. M. Grundén förde spiran som en enväldshärskare. Erato gick på obestämda turer åt Medelhafskusten. Kaptenen höll maten om bord. Den var ytterst dålig. På vatten rent af knusslades. I Rouen togs in vatten som var tjockt och rödaktigt. Sedan en styrman på en annan båt (Zeus) dött deraf, förbjöds det, men vi nödgades dricka deraf ändå. En man ombord hos oss blef sjuk. Denne förbjöds af kaptenen besöka läkare i land. Kaptenen ville sjelf agera läkare. Resultatet blef att den sjuke höll på att svältas ihjäl, emedan sund föda saknades. I Rouen ville den sjuke münstra af, men blef narrad genom att kaptenen hade vidtalt en annan person att spela konsul. I strid mot sjölagen ha vi nödgats vara utan färsk mat i 13 dygn i land, då det ju skulle bestås 2 gånger i veckan. Kapten Grundén var hvad man kallar småkitslig mot oss, värst mot maskinfolket och okvädade oss med öknamn. Han var ganska besvärlig äfven mot underbefälet, emedan de höllo någon rättvisa. Sedan vi münstrat af, nekades 3, eldare likaledes i strid mot sjölagen, fri hemförskaffning till den stad der vi münstrat. Någon rätt kunde vi ej få vid sjömanshuset och pengar att processa med saknas.

August Malmstedt, Johan Almgren, C. Carlsson".

Vi tro den skrivelsen talar för sig sjelf. Ändring måste ske! Nygis.

Hit och Dit.

Snuskiga rakstugor är det godt om i Göteborg. Icke nog att lokalerna äro mörka, ostädade och utan all ventilation, så att luften är uppfylld med diverse sjukdomsbaciller, utan verktyg och instrument, som helt säkert ofta komma i beröring med personer behäftade med smittosamma hudsjukdomar, äro i regeln i hög grad orena och följaktligen hälsofarliga. Härtill kommer den omständigheten att hrr raxsalongsinnehafvare tyckas hafva en synnerlig förkärlek för att till lärningar antagna de mest tölpaktiga pojkar och att sedan låta dessa vara både otvättade och okammade. På ett och annat ställe äro dessutom rätt ofta de äldre biträdena onyktra och följaktligen oskickliga för sin befattning.

Utan att fordra en så djupgående reform på detta område som de raffinerade stockholmarne, hvilka endast låta raka sig af de mest förtjusande flickor, vilja vi dock på det bestämdaste ifrå för att här ovan relaterade missförhållanden med snaraste, i sundhetens och snygghetens intresse, afhjelpas af dem det vederbör. Om så icke sker efter denna påstötning, skola vi inte tveka att vidtaga kraftigare åtgärder.

Slafvis på Keillers verkstad. En trovärdig meddelare skriver: För någon tid sedan kom jag af en tillfällighet att äse huru 4 arbetare å Keillers skeppsvarf nitade samman järn till en ångbåt. Svetten rann i strömmar utför ansigte och armar under det svåra arbetet. Till sist lät den ene arbetaren sin slägga falla till marken under utropet: "Det är då f—n hvad man skall slita ondt för endast 13 öre i timmen i arbetslön!" Märk endast 13 öre i timmen och på det skall i regeln äfven en större familj lefva.

En arbetare, som hade sin bostad i verkstadens hus, bad en gång om en reparation i sin lägenhet. De gamla tapeterna användes att klistra öfver hälen och taket kunde ej blifva måladt. Så långt vår meddelare.

Det är af ofvanstående tydligt för hvar och en hvilken humbug det var, då en del arbetare vid denna verkstad behängdes med medaljer och undfagnades med smörgåsar och platsens alla tidningar uppstämde äckliga lotsånger om det goda förhållandet mellan arbetaren — lönslafven och arbetsköparen — millionären. Det är ou naturligt, om det råder ett godt förhållande emellan personer med så vidt skilda intressen och lefnadsvilkor, som här är förhållandet, der den ena parten vältrar sig i lyx och öfverflöd och den andra långsamt men säkert förgås af nöd och elände. Men ändå ge-

nerar sig icke reptilpressen för att prisa arbetarens "ljufva lott" hos Keillier. Fy skam!!

Brott mot Margarinförordningen. På en stor del af stadens matserveringsställen serveras under namn af smör för 5 öre portionen kvalitativt underhaltig margarin.

I § 3 mom. 1 Kongl. Förordn. ang. handel med margarin heter det: "den, som säljer eller till salu håller margarin utan att det samma är förvaradt i kärll, märkt såsom i 2 § 1. mom. föreskrifves, böte från och med femtio till och med femhundra kronor.

§ 2. mom. 1. säger, att å kärlet skall finnas en tydlig och i ögonen fallande skylt, som tillkännager att innehållet är margarin.

Det är just denna skylt som fattas. Margarinen kan ju möjligen af någon ätas till smörgås, men många arbetare finnas med förstörda magar som icke veta att orsaken är margarin. (Naturligtvis är det bara fattiga arbetare, som bjudas på smörja för pengar.)

Vi lofva att inom 14 dagar göra ronden för att undersöka och ämna derefter till åtal angifva hvar och en som mot betalning serverar margarin utan skylt.

All den stund lagen finnes, skall den följas oaktadt det bara är fattiga arbetare som bli lurade!

Polisen och åkarne. Vi ville skriva något, men saknade tillfälligtvis stoff. Vi togo handelstidningen för att derur suga något. Vi följde spalt för spalt textafdelningen. Nix madam! Vi började granska annonsafdelningen. Der funno vi hvad vi sökte: Stoff!

En kungörelse, undertecknad af Borgmästare och Råd på c:a 700 rader petit å 10 öre raden fäste vår uppmärksamhet. Den gälde våra åkarne. Der får man veta att "åkarne måste hålla goda tjänstbara hästar, som icke äro med något för deras användande menligt fel behäftade" såsom magra, utsvultna o. d., hvilket dock beviljas körsvännerna bara åe äro "snyggt klädda."

Omtänksamheten för djur visar ädelmod, men hvad visar liknöjdheten för medmänniskan? Kanhända polis-kammarens zar, borgmästare och råd ogärna räkna körsvännär som medmänniskor, långt mindre som bröder i kristo? Omöjligt tycks det icke vara.

Vidare få vi veta att det är polisen som till — och afsätter körsven i samråd med åkarn. Det är ett nästan för groft ingrepp på fria aftalets konto. Körsvennerna kunde ju försöka att organisera sig för att på så sätt uppdritva aflöningen. Hur gick det? Fråga polisen!

Litteratur. Ett länge känt behof är afhjelpat genom upprättandet af "Haga Tidnings- & Annonskontor" *Magasinsgatan 7*. Der får man mot den billiga afgiften två öre läsa en tidning och tör fem öre alla — ett 60 tal — in- och utländska tidningar.* Man får äfven köpa tidningarne der, såväl som häfteu, broschyrer, tidskrifter, papper, kuvert, blanketter. Och röka får man, bara man köper cigarrer och tobak på stället, och annars också. Som lokalen är snygg, stor och rymlig med dryg hyra, 4 gaslägor och några lampor, värmande kamin och både dubbeldörrar och dubbelfönster, kan både hvem som helst, och ganska många få sin läslust tillfredställd från kl. 9 f. m. till kl. 11 e. m.

"Röda Rummet" får användas till läsning af böcker och brefskrifning. Frimärken säljes till inköpspris åt kunder. Med så många af redaktionen för "Fredagen" garanterade förmåner måtte väl "Haga Tidnings- & Annonskontor," *Magasinsgatan 7*, vara ett afhjelpat länge känt behof.

* Annonser till alla tidningar emottages äfvensom bokbinderi och trycksaker m. m.

Ett tidens tecken. "Hyresvärdarnes förening" hade för någon tid sedan möte, hvarvid upplystes, att 800 hyresgäster lemnat deras lägenheter vid oktoberflyttningen utan att hafva fullt betalat hyran. Det rästerande beloppet belöpte sig till bortåt 40,000 kronor. Dessutom fick man veta att ändå flere "tjuthyrare" funnos, fastän de icke kommit med i beräkningen. Hvaraf beror denna försummelse af hyresgästerna? Närmast på grund af de genom tullskoj fördyrade lifsförnödenheterna.

Menniskoodjur äro en del fabriker. I dagarne går genom tidningarne en notis om att en fabrikschef Schmitz i Malmö beslutat att afskeda de arbeterskor som föda barn utan att vara gifta med biträde af prest. Vi kunna tillägga att Schmitz icke är den förste som beslutat dylikt, utan har han för länge sedan föregångare i Mölndal och Göteborg.

Det är rent af upprörande att tidningar finnas, som icke klandra detta fabrikerens brottliga, men tyvärr ostraffbara, tyranni. Böra icke desse herrar, som förbjuda den fattiga arbeterskan att vara — kvinna, vara ansvariga för de fosterfördrifningar och barnmord som under dylika förhållanden ovilkorligen skola inträffa? Jo!

Norige vill ha republik. Konsulatfrågans ordnande i öfverensstämmelse med vensterns program vore första steget till förverkligande af denna tanke. Under striden härom har det svenska liberala partiet visat sig i all sin föraktliga ömklighet och urartning. Republiken, som vid vissa högtidliga tillfällen framhållits såsom liberalernas mål, förkättras nu på alla sätt i broderlig förening med det konservativa, storsvenska partiet.

Det är oss ett nöje att i dag kunna konstatera, det norska vänstern icke svikit frihetens fana. Betygande vår aktning och respekt för hvad folkpartiet redan uträttat, hoppas vi, att de i sin kommande kamp icke måtte tröttna på halfva vägen. Lefve republiken!

Herr Margarin på Husargatan försökte accordera, men det lax inte. Nu söker han processa ifrån sig tidningslapparne. Han har fått till hjälp en skicklig jurist, då deremot motparten begagnar en stadstjenare, så att håken vet hur det aflöper, spelet om 1,700 kronor på rättvisans lotteri. Dertill har juristen en vigtig trumf på hand, den nämligen, att postkontorspersonalen i Malmö enligt undersökningsrapporten handskats åtskilligt slarfvigt vid utlemnandet af försändelsen. Vinner hr Margarin så *vinner* han verkligen 1,700 kr. men icke samvetsfrid.

Tredje allmänna rösträttsmötet hålles i Stockholm den 21 — 23 instundande April. Det är att hoppas, att detta möte får en mera äkta färg och en större betydelse än det som afhölls härstädes sistlidne sommar, der som bekant den fraliberale Isidor Kjellberg och positivisten Anton Nyström voro de tongifvande och afvisade det förståndiga förslaget om en folkriksdag 1892.

Brottsliga "herrans tjänare". Sju prester hafva under sista året af justitieombudsmannen varit anbefalda till åtal för olika förseelser.

Fritänkaren N:o 5 har utkommit med ett rikt omvexlande innehåll. Första sidan prydes af porträtt af den i Amerika 1809 afidne frihetskämpen Thomas Paine

Orättvisan mot folkets barn hvad skolundervisningen beträffar illustreras tydligt af en uträkning som statsrevisorerna i dagarne offentliggjort. Medelkostnaden för hvarje lärjunge vid de allmänna läroverken 1891 var 227 kronor. Häruti äro [ej inberäknade kostnaderna för lärorum m. m. Medelkostnaden för hvarje barn i folkskolan belöpte sig till under samma tid till 17 kr. (deruti såväl statens som kommuner-

nas alla utgifter medräknade).

Det är här af uppenbart hvilken kolossal skilnad det skall vara på lärarekrafter och undervisningsmateriel. Men, invänder någon, de fattiges barn ha ju äfven tillträde till de allmänna läroverken. Denna rätt är emellertid blott skenbar, ty fränsedt det att böcker och terminsafgifter gå till inte så litet penningar, är uppfostran i de allmänna läroverken först afslutad med studentexamen eller vid omkring 20 års ålder. Att arbetaren icke har råd att så länge underhålla sin son eller dotter är klart. Den omskrutna likställigheten blir ett bedrägligt bländverk. Arbetarnes barn komma in i den usla folkskolan, oafsedt huru goda anlag de än hafva, för att vid 13 års ålder, just då deras uppfattningsförmåga börjat väckas, kastas in i fabriker och handtverkarierna för att kroppsligen och andligen förkvävas. De rike, som hafva råd att själva betala sina barns uppfostran, taga lejonparten af de skatter som de fattige betalt till sina barns skolbildning, som berättigar dem till alla statens och kommunens väl aflönade embetsmannaplatser, äfven om deras anlag göra dem mera passande för skraddare eller skomakareyrket.

Det är hög tid att en genomgripande skolreform genomföres, så att icke endast öfverklassen har monopol på att tillgodogöra sig den uppfostran, staten med gifmild hand gifver vid de högre läroverken.

Konst och Teater.

Å **Stora Teatern** firade i lördags fru Elffors sitt 55-års jubileum, då hon spelade i "På gröna Lund", det Bellmanianska, föröfrigt värdelösa stycket, "Mor på tuppens" rol, samt Celestas roll i det gamla lustspelet "Från Amerika". Salongen var icke fullsatt. Den gamla veteraninnan mottogs vid sin första entré med applåder. Under aftonens lopp mottog hon lagerkransar, blombuketter m. m. såsom bevis på publikens hjertliga sympatier. Hennes uppträdande som "Mor på tuppen" var i full öfverensstämmelse med vårt historiska begrepp om gumman. Vi skulle vilja säga några ord om innehafvaren af "Bellmans" roll, *hr Lund*, med anledning af hans olyckliga fiasko, särskildt med anledning af andra tidningars nonchalanta utpipande deraf. "Bellman" var riktigt bra till en början, han t. o. m. knep sig applåd för öppen ridå och var föröfrigt bättre än en föregående "Bellman". Att han, såsom af en olyckshändelse, bakom kulissen råkade ta sin sång (utan orkesteranslag) en tredjedels oktav för högt, var ett förlätligt fel, hvilket lätt kunnat repareras, om icke onda makter regerat honom. Till och med "kungen" hade ett finger med i olyckan der bakom, d. v. s. sedan den skett. Att hr Lund skulle känna sig generad, förtviflad som han var, att inträda för den kritiska publiken, helst som hela inträdet kastades på honom som Bellman, om hvilken hela teaterpersonalen utropar gång på gång "Hör Bellman!", det var ju tydligt och då olyckan kommer på scenen brukar den vanligtvis icke häjda sig med mindre än att blifva fullständig. Efter att hafva blifvit tillintetgjord af olyckan utantör scenen, kunde man tydligen se, att han gjorde förtviflade försök att komma i sitt esse, deraf kom det sig, att han såg "så sjelfbelåten" ut. Att han kom af sig i deklamationen inför "Kung Gustaf" berodde äfven på den hastiga inläsningen af rollen. Och att stolen gick sönder, då han hoppade af bordet kom mera an på teatersnickaren än på hr Lunds "elevspektakel". Vi tro fullt och fast, att om hr L. gör om rollen, skola både "H. T—s" och "G. P—s" konstnärer bli belåtna.

Deremot skulle vi vilja yttra oss emot herr Axelssons "Bengt Lidner" och tidningarnes beröm öf-

ver hr A—s framställande deraf. Bengt Lidner var icke bred, så bred som hr A. gjorde honom, och inte kunde Lidner i all sin egendomlighet bli full och nyktra till flera gånger under ett par timmars tid och vid oupphörligt pokulerande.

Om söndag spelas på stora teatern *operan Mignon* samt på mindre *Stulen Lycka* och *Hata mig, herre* — såsom i annonsen meddelas — såvida inte sjukdomsfall eller annat hinder inträffar.

Varieté du Boulevard har under veckan fått sig nästan full uppsättning nya artister och främst ställa vi de båda klock- bjäller- och marmorfonvirtuoserna *Mr. Richard Priggé* och *Mlle Josefina Crenlet*. Deras prestationer var något non plus ultra som nog kommer att draga mycket folk till varietén en längre tid. *Hr. Alfred Klinger* är en operettsångare, som damerna i salongen tycka mycket om samt chanssonetten *Fröken Tilly Pontus* en den täckaste varietéfjäril, som blir mycket omtyckt af herrarne i salongen som "inga pengar har". Nygis skakade visserligen på hufvudet, då han såg och hörde henne, men det betyder minus. Varietén har varit talrikare besökt den senare tiden och det börjar bli besvär att få god plats.

Nygis.

De missnöjdes mission.

(Utdrag ur ett brev till en vän)

Bäste bror! . . . Du undrar hvarför jag är revolutionärt sinnad, hva för jag tillhör de missnöjda. Väl, jag skall söka förklara det för dig.

Ser du, då man en gång erhållit lifvet, med alla dess tvingande behof och nödvändiga betingelser, så vill man också lefva, det är ju helt naturligt . . .

Det är egoism, säger du. Kalla det hvad du vill, låt det vara egoism, i så fall är hela det organiska lifvet grundadt på egoismen. Studera människolifvet och naturen och jag tror du måste ge mig rätt!

Missförstå mig nu icke! Jag är hvarken en *Homerus* eller *Epikurus*, i så fall, att jag skulle sätta njutningen och lifsglädjen i främsta rummet, såsom det mest eftersträfvansvärda, tvärtom, jag sätter pligten och arbetet främst, det må nu vara i högre eller lägre bemärkelse. Lefve arbetet! Lefve det rastlösa sträfvan det för det stora, ädla och sköna, för frihet, sanning och rätt! Lefve också det ihärdiga och anspråkslösa, det som förvandlar ljungbackar till bördiga åkrar och oaser i vildmarken!

Men då våra försakelsepredikanter af s. k. liberala skolan, ha tagit till motto: *Arbeta troget och var förnöjsam, trots nöd och fattigdom, skall det deremot bli min och liktänkandes uppgift att inprenta följande sats i det allmänna medvetandet: Arbeta troget i det stora, såväl som det lilla; men fordra också arbetets frukt: njutning och lifsglädje!*

Ja, säger du, men då det nu för tusenden och åter tusenden icke ens fins arbete, så verkar det bara restande att . . .

Du känner mig; du vet att jag inte har några öfverdrifna anspråk på lifvet. Men du vet att jag alltid törstat efter en lämplig verkningskrets, och du anar måhända, att målet för min, såväl som för de flestes sträfvan, är: ett eget hem och en något så när oberoende ställning. Du vet också att fattigdomen alltid följt mig, som skuggan följer kroppen, att alla mina planer och försök, hvarje ädel tanke, som jag velat realisera, hvarje gryende anlag, kort sagdt, hela mitt lifs lycka, hittills strandat och troligtvis alltid kommer att stranda på det lilla ordet *medellös*, samt en lång kedja af ogynnsamma samhällsförhållanden.

Derför förbannar jag fattigdomen. Derför hatar jag samhället. Derför tillhör jag de missnöjda. Är

jag icke i min fulla rätt? Har jag något att tacka hvarken "gudar" eller myndigheter för? Samhället är min gäldenär och jag är *en* af fodringsägarna. Käre vän, du sökte en gång framhålla, som ett slags tröst, att millioner ha det sämre än både jag och du. Tyvärr, du har rätt. Men att millioner äro långt olyckligare och i sämre ställning än vi, ska' det vara en tröst, det der? Ja, säger Bengt Lidner, "tröst för ett tigerhjerter". Desto större skäl ha vi att vara missnöjda. Och blefve jag äfven i morgon dag rik som en *Kroesus*, skulle jag ändå instämma med Lidner: "Från *Nowa Zemblas* fjäll till *Ceylons* brända dalar, hvarhelst en usling "(revolutionär, missnöjd)" fins, är han min vän, min bror". Det är icke de förnöjsamme och tälige, som bringat världen framåt. Det är just "bråkmakarne", de missnöjda; utan dem skulle vi ännu befunnit oss på djurets nivå. Lefve därför de missnöjda! De ha en stor mission att fylla . . .

Ljnung.

Jönköpingsbref.

"Likheten inför lag". Af härv. rådhusrätt dömdes i torsdags f. v. en yngre arbetare till tre månaders fängelse för våld. Han hade — i något upprymd sinnesstämning, ehuru icke i någon ond afsigt — råkat knuffa omkull en drucken grosshandlare, som dervid bröt ena benet. För detta s k öfvervåld, hvaraf grosshandlaren för framtiden ej kommer att lida ringaste skada, fick nu "våldsvärkaren" pligta med 1) fjorton dagars ransakningsarrest; 2) mistad arbetsförtjänst och 3) tre månaders fängelse.

Men när den argste polisöfverkonstapeln N. fräckt innarrade en arbetare på förstadens polisvaktkontor och utan någon anledning pryglade honom gul och blå, då — för att "rättvisan" skenbart skulle ha sin gång — ädömdes han af samme domare blott 40 krs böter. De äro ju betecknande dessa båda domslut. Ja, det är just "likhet inför lag"!

Konfirmationsundervisningen, denna bedröfliga ceremoni, fortgår här nu på öfligt vis. I ända till 10 timmar per vecka under en tid af fyra månader knoga de prästerlige fäderna i sitt anletes svett på att inplanta religionens ofattliga dogmer hos barnen för att sålunda bereda dem till "njutningen" af "Kristi sanna lekamen och blod". Men ej nog med att barnen härunder tvingas att utantill plugga igenom katekes, bibliska och psalmbok m m., de blifva dessutom plögade med en mängd förbud under sin fritid. Så har exempelvis vår herr kontraktsprost behagat påbjuda att stadens alla nattvardsbarn ej få syselsättas på fabriker, verkstäder o dyl., med risk att i motsatt fall icke få — "gå fram". Det är naturligtvis arbetarnes barn — hvilka så väl behöfva förtjena några öre — detta förbud är afsedt att träffa. Och hvem vågar trotsa den "store Suddelins", olagliga befallningar?

Hoppas emellid, att barnen vid konfirmationens slut af tacksamhet skänka herr prostens något dyrbart minne för hans heliga nit. Han tar med tacksamhet (fastän med låtsad vägran) emot både konstanter och värdeföremål, ty prästsäcken är djup. Alltså, ni fattiga proletärer, pungen ut med Er sista krona till Er presterlige lärare! Han behöfver några slantar utöfver sin lön, fattiga 10,000 kr. pr år. Hvem kan förtänka honom det!

Poliskonstapeln F. är ej hvad som stod i föregående n:o om honom, har man sagt mig. I sitt hem är han ej någon vilde, utan typen för en hederlig familjefader. I tjensten är han fruktad och hatad blott af de, som frukta och hata rättvisan; mot andra är han human och from som ett lam. Det är sant, för han har sjelf sagt mig det!

Den religiöse skomakaremästaren och husägaren R. vid Smedjegatan, är ett praktexemplar för humanitet och kristlig ödmjukhet; speciellt mot sina hyresgäster. Skulle t. ex. hyresgästen ej strax kunna infria de vilkor, som ej i kontraktet, men af värden muntligen föreskrifves, då blir visserligen skomakaremästaren upptänd af en helig vrede, men han svär aldrig, utan blott åkallar behornade potentater till hjälp. Han är då icke alls kinkig på att använda sådana epitet som "fåhund", "knöl" m. m. mot sina vedersakare. Sjelf gör han naturligtvis ej anspråk på dylika benämningar.

3,000 kronors balans har upptäckts uti af affidne stadsfogden Memsens omhänderhådda kassor. Dock lär förlusten ej drabba staden, utan försäkringsbolaget "Tre kronor". Hvilket dock ej förbättrar det genomruttna i saken. "Man tager, när man så kan", tyckes vara en gifven regel för dessa komunens tjenare.

Till insändaren om fru Ch . . . n, m. fl. Då processen emellan snickaren och den israelitiska frun ännu är oafgjord, vill jag ej yttra mig derom, helst då det är en privat struntsak. Sjelf sätter jag emellertid föga tillit till "den sehtore Aprahams" efterkommande, då de ofta dokumenterat sig som skulmar — Om nu herrskapet Ch . . . n utgöra något undantag lemnar jag osagdt. Säkert är, att hr Ch . . . ns affärstransaktioner med målaren G—n å den förstnämndes sida ej voro särdeles renhåriga. Men, som sagdt, om ryktet och processen om de der "bortblåsta" tiorna väntar jag att skriva — så länge.

Nästa gång hoppas jag kunna berättas om Munksjöherrarnes humbugsföreställningar å Munksjön. För dagen fattades tillräckligt material; men det kommer!

Argus.

HAGA-FLICKAN.

GÖTEBORGS-ROMAN

AF — R — M — N.

(4)

(Forts. från N:o 3.)

— Nå, var välkommen, min tappre vän!... Jag hade Johnssons löfte och jag litade på det... ehuru sistkommen har Johnsson inte låtit vänta på sig... är det bättre nu och har sorgen minskats?

Johnsson skakade på hufvudet och svarade:

— Mäster är allt för god som sysselsätter sig med en så fattig sate som jag är... tack för välviljan... Min sorg har inte minskats, snarare har jag fått påbröd på den varan under dessa två timmar... Men var säker, mäster, jag skall nog vara på min vakt, så att kamraterna ingentinga skola märka.

— Jag tycker bra om Johnsson, — fortsatte gubben Boström — han är en renhårig gesäll, och modig, derpå har han i dag aflagt ett lysande prof och dermed aftungit mig de varmaste sympatier... Om jag vid tillfälle kan vara till någon tjänst för Johnssons framtida välfärd, så räkna på mig som en vän.

Utän att lämna den präktige arbetaren tid att svara eller tacka, vände sig Boström till samtliga arbetarne yttrande:

— Nu till bords mina vänner, ... hvar och en tar plats efter eget godfinnande... de två hedersplatserna undantagande... i egenskap af eder mästare tar jag själf den ena och den andra anser jag vår vän Calle Johnsson vara berättigad till...

— Ja... ja...! svarades enhälligt.

Johnsson sökte göra några blygsamma invändningar, men man bad honom på det mäst skämtsamma sätt hålla munnen. Man fäste ett blågult band med Gustaf II Adolfs monogram i ett af hans knapphål och bar honom sedan i triumf till hedersplatsen nummer två, alldeles bredvid mästarn.

Såsom han satt belystes hans ansigte mycket klart af de många ljusen och han hade dörren till det "abonnerade" sidorummet från hvilket fortfarande hördes stöj och glam, rätt framför sig. Detta påpekades särskildt, emedan det har sin olyckliga betydelse, som vi snart få erfar.

Alla hade satt sig till bords.

— Helan går! utropade gubben Boström i det han fattade sitt bränvinsglas såsom tecken att angreppet mot "gudsgåfvorna" kunde börja.

Alla glasen sträcktes mot honom utom Calle Johnssons.

— Helan... helan, för knäfveln, min vän, sade Boström samt citerade: "den som inte helan tar, han inte håller halfvan får"... Nå helan, för knäfveln... Johnsson...

"Hagaflickans" fader svarade:

— Jag skall intet bränvin ha... jag är absolutist... men med ett glas vatten vill jag gerna skåla...

— Vatten! — ropade kamraterna. — Han har begärt vatten!

— Oxpunsch!...

— Grodlikör!...

— Hundbuljong!...

— Hvad fan ska han med vattnet?...

— Det skall han väl ha till att tvätta händerna i, ty jag tror ingen "nykterdansare" vara i stånd till så stor ogrannlagenhet som att dricka vatten i vänners sällskap!...

Uppasserskan hade emellertid satt fram en kara-

fin vatten, af hvilket Johnsson, utan att låta kamraternas speord bekomma sig något, upphälde åt sig ett fullt glas, hvilket han tömde i ett enda drag.

Allmän förvåning bland kamraterna.

— Han tömde vattenglasen — mumlade en kamrat, hvars pussiga kinder och rubinbeströdda näsa skvallrade om ett flitigt afhållande från vattenkarafin.

— Och utan grimaser — utropade en annan.

— Det bevisar en viss vana, det är "nykterdansarnes" vanor.

— Nej, men du är galen Calle Johnsson? frågade ett par på en gång. Du blir inte gammal, om du fortsätter på det viset, ... kallt vatten är gift för magen ser du... det är orsaken till all reumatisk verk som finnes i världen.

— Hvarför lider då du af reumatism? Är det för det är för mycket vatten i bränvinet? frågade Calle Johnsson lugnt.

— Det blef tyst med stiekorden. De hade tydligen förstätt den hvassa frågan.

— Mäster Boström begagnade tillfällets tystnad för att som värd och principal träda emellan. Han sade:

— Nå, nå, mina vänner! Hvad fan bråkar ni för?... Är inte hvar och en sin egen herre, då det gäller att dricka... Ser ni, hvar och en har sin smak... Johnsson kan väl inte förolämpa er genom att han dricker vatten... han har ju inte sagt någonting, därför att ni inte dricka vatten... Vill ni ta en sup är det er sak och vill han dricka vatten är det hans sak... må hvar och en dricka med måtta hvad som smakar honom bäst, men man bör alltid låta andra vara i fred!...

— Tack för det mäster tagit mitt parti... och på ett så förståndigt sätt — sade Johnsson — jag skulle nog annars försvarat mig själf... kanske inte så bra som mäster gjorde det, ty anfallen och pikarne voro bra elaka... Jag brukar aldrig klandra någon som dricker spirituosa, men jag tillåter heller inte andra klandra mig för det att jag inte dricker annat än vatten...

— Då jag i närheten af krogarne möter en del raglande personer, stötande mot husväggarne och som finna gatorna för smala, sådana som druckit mera än de tåla, vill jag inte påstå att jag beundrar dem, men jag låter dem passera utan att öfverhoppa dem med förebräelser eller slösa med goda råd och förmaningar... Vore jag i deras ställe och handlade som de, skulle jag heller inte tåla att man befattade sig med mig och mitt superi,...

Jag vill inte skryta med min nykterhet... Jag har älskat bränvin... Jag har druckit mer i mina dar är någon tror... men en vacker dag märkte jag att det bekom mig illa och så lät jag bli att dricka... Se der historien... Ni ser att det ej var något vidare med den... Låt oss därför tala om något annat, men först vill jag tömma ett glas vatten för mäster Bostöm och för er kamrater!

Johnsson lät handling följa på orden.

Hans enkla tal hade rent af omvänt sinnena hos kamraterna, så att i alls köns vänskap den ena kvickheten aflöste den andra. Slutligen ropade alla med en mun:

— Skål för Calle Johnsson, vår vän "nykterdansaren"!

Den mäst animerade ställning rådde sedan och glädjen "stod högt i tak", oaktadt "Hagaflickans" far, dels af skäl som vi redan känna samt af skäl som vi framdeles få erfar, höll sig mera allvarsam. Någon gång rycktes han dock med i den allmänna munterheten.

En oförutsedd händelse gjorde emellertid ett oväntadt slut på den animerade festen.

KAP. IV

Herrskapet Wigilander.

Gång på gång hade man observerat, hurusom en uppapperska burit in fat och buteljer i rummet längre in till sällskapet derinne och vi hafva omtalat att man måste passera de rum som voro upplätta åt Boströms arbetare för att komma dit in.

Det var tydligt att der inne festades dugtigt, ty Calle Flygare hade sjelf varit med i källaren för att hemta upp till detta eleganta sällskap af sina bästa viner.

Det bästa som huset förmådde, och det ville icke säga så litet, ty Calle Flygare var en man som förstod sitt yrke och för att tillfredställa sina gäster var rikligt försedd.

Hvar gång uppapperskan gick dit in för att servera några läckerheter, hörde man, då hon öppnade dörren, dånande skrattsalvor, fragment af dryckessånger eller af v Branus otryckta dikter, men ingen derute i yttre rummen brydde sig derom, ty de tänkte hvar och en på sig sjelf.

Mäster Boström skulle just föreslå en skål för minnet af den store krigarkungen, då en viss uppståndelse plötsligt gjorde sig märkbar och ett par af restaurationens drängar jemte några af uppapperskorna skyndade in i sidorummet och man förmärkte en häftig ordvexling, som snart urartade till gräl.

Calle Flygare sjelf, som blifvit efterskickad, kom snart springande dit upp för att biträda sina tjänstear.

Gubben Boström helsade traktören och frågade hvad som stod på och om det var något särskildt.

— Nej, för all del, ingenting alls — svarade värden — bara ett obehagligt uppträde som lyckligtvis sällan påkommer . . . Det kom en fint klädd herre, som man inte kunde misstänka det ringaste och begärde in traktering af det bästa huset förmådde, i sällskap med ett par fina fruntimmer . . . och vi ha serverat allt hvad de begärt . . . Jag kunde väl inte först be honom visa, om han hade pengar . . . på det sättet skulle man ju skrämja bort sina kunder . . . då kunde man ju lika gerna stänga schuppet . . . Ja, nu går den gunstig herrns räkning till tjugo banco och när han skall betala, påstår han, att "glömt" sin penningpung hemma i ett par andra byxor . . . Det är klart att han är en filur . . . I morgon kommer han tillbaka för att betala, säger han . . . Det kan man snyta sig i näfven på . . . Flickorna ha föreslagit honom att låta en af sina drängar följa honom hem till hotellet — han bor på "Kustens hotell" påstår han — men det är han inte lifvad för utan bråkar och är oförskämd under det hans "flammor" skrika och väsnas . . . Ja det är tusan att sådant skall hända på ett så väl renomméradt trakteringsställe som mitt, men . . .

— Nå hvad tänker hr Flygare göra nu då? frågade Boström.

— Jo, jag skall ännu en gång försöka få betalt af den gynnarn, och lyckas det inte, skickar jag efter min bror kommissarien . . . han tar nog reda på kanalen, han . . .

— Det är nog bra, men hvad tjänar det till, om han inga pengar har? — anmärkte Boström.

— Jo, han kan åtminstone få något för sin oförskämdhet. Sånt [der folk bruka för öfrigt vanligtvis ha något otalt med polisen och vilja därför ogärna komma i kollision med den . . . De veta, min själ, nog att ha de en gång kommit i polisens klor, få de nog "betalt för gammal ost" hi! hi! hi! . . . Det händer så ofta, det . . .

Jag tycker i alla fall att det der sättet att pressa ut pengar af en stackare inte passar en så mångbepröfvad man som Calle Flygare . . . ty det vore i alla fall en smula . . . hm . . .

— Inte vill jag påstå att det stämmer med min natur, men jag brukar ha fint korn . . . hi! hi! hi! af erfarenhet . . .

Och för rätten har väl jag ingenting att skämmas för, det är han som är skyldig mig pengar . . . det är bara dem jag vill ha, rätten angår mig inte . . .

— Jag förstår nog att Flygare vill ha sina pengar . . . men heldre skulle jag förlora pengarna än hasänt här bråk . . .

— Hvad säger fabrikör Boström? . . . Ar det herrns allvar? . . .

— Ar det inte herr Flygare, som är traktör för 31:an?

Jo visst knäveln, men . . .

Och så vill herrn ställa till spektakel för fattiga tjugo banco . . .

— Nej, inte precis det . . . men om man fick reda på att jag gentilt serverade hvem som helst och sedan lät dem gå utan att betala, skulle snart 31:an bli öfversvämmad af alla möjliga industririddare och kanaler från både Stan, Haga och Majorna, som skulle länsa både kök och vinkällare . . . då kunde jag, min sju, när som helst slå vantarna i bordet och dra in skylten . . . Det är knappt man kan reda sig ändå . . . Nej tack . . . Jag skall nu göra ett sista försök med honom och betalar han inte, så hufvudstupa till polisen med kanalen!

Efter att hafva sagt dessa ord gick Calle Flygare in i rummet bredvid.

Det passerade hade väckt Boströms arbetares uppmärksamhet. De hade tystnat och hört på samtalet mellan mästern och värden samt sedan denne gått in i sidorummet lyssnat efter hvad som hända skulle.

Tystnaden afbröts snart af en häftig ordvexling, som blef allt högljuddare och ett, tu, tre slogs dörrar upp och den noble herr Wigilander, herrn utan mynt, syntes i dörren med en källaredräng vid hvardera sidan, som sökte föra ut honom.

Han stretade emot af alla krafter för att hålla sig kvar.

Bakom denna grupp syntes ett par "damer" med tvetydigt utseende och bakom dem Calle Flygare.

Damerna gáfvo på ett mycket högljudt sätt tillkänna sin förtviflan öfver den obehagliga situationen.

Herr Wigilander tycktes vara en trettio års karl, med blek hy, svarta polisonger och väl vaxade mustacher. Hans ansigte var af raseri vanstäldt och klädelsen uppseendeväckande elegant och han gjorde verkligen skäl för värdens nyss fälda: "en fint klädd herre."

— Vid åsynen af Bostöms arbetare sansade han sig och antog en förörättads utseende samt ropade till dem:

— Mina herrar! Jag tager eder alla till vittnen på den ogranliga behandling, för hvilken jag blifvit utsatt af denne oförsynte traktör, hvilken icke håller sig för god att vilja skandalisera en gentleman för det jag råkat glömma min plånbok hemma och inte observerat det förr än jag skulle likvidera. Men han skall nog få se på annat bara jag träffat min vän och bror polismästare Ludvig Norin . . . det är en man som förstår att skipa rättvisa . . .

— Det är just för rättvisans skull herrn måste följa med nu, sade värden — hos kommissarien skall herrn först få förklara sig . . . seså, skynda på nu bara och lät mig slippa kalla upp ett par poliskonstaplar.

(Forts.)

Stora Teatern.

Söndagen den 6 Mars kl. 1/2 8 e. m.

Operan *Mignon.*

Mindre Teatern.

Söndagen den 6 Mars kl. 1/2 8 e. m.

Skådespelet *Stulen Lycka.*
och komedien *Hata mig herre.*

9

Varieté du Boulevard.

Hvarje afton **Konsert- och Varieté**föreställning kl. 1/2 8-11 af Direktör **S. Levys Orkest** samt Fröken **Tilly Pontus**, Chansonetsångerska, Fröken **Zeima**, Vis- och Romansångerska, Herr **Alfred Klinger**, Operettsångare, Herr **Oliver Zetterholm**, Komiker och Damimitör, Salong- Instrumental- Dubbel-Virtuoserna **Mr Richard Priggé** och **Me Josephine Crenlet** i deras storartade prestationer på **Nytt Marmorphon, Klockor** och **Amerikanska Bjällror.**

Entrée: Hvardagar Läktaren 75 öre, Salongen 50 öre.
Sön- och Helgdagar Läktaren 75 öre, Salongen 75 öre.

Obs! Lokalen hålles hädanefter öppen till kl. 11 e. m.

30

Panorama International

Norra Hamngatan 38

bjuder Göteborgs publik

Billig Lustresa!

genom hela världen

till pris för Barn 20 öre och för äldre 30 öre.

8

Opera-Källaren.

Table d'hôte

serveras från kl. 1 till kl. 5. e. m.

Smörgåsbord, 2 rätter mat med öl

Pris En krona.

Obs. Soupeserveringen fortgår efter representationens slut.

29

Johan Larsson's

Skoaffär.

Korsgatan N:o 2.

Rekommenderas.

28

Största och vackraste

Tårta

för 3 kronor samt

Krokan

för 5 kronor levereras af

J. Chrysander,

45 Södra Hamngatan 45.

42 Köpmangatan 42.

19

Lediga platser.

Då alla Restauratriser, Föreständerskor och Kokerskor som uppgifvit riktig adräss, erhållit platser å ångbåtar, finnes nu en mängd platser lediga, om snar anmälan sker i

J. E. Rybergs Kommissionsbyrå,

Magasinskvartret 4 B.

31

Teater-Premie-Obligationer

garanterade af Stockholms stad.

Dragning två gånger årligen:

1:a Maj och 1:a November

Vinster, 1 å 40,000 kr., 1 å 10,000 kr., 3 st. å 5,000 kr., 15 st. å 1,000 kr., 40 st. å 500 kr. och 750 st. å 30 kr.

Säljes kontant till dagens kurs och på afbetalning från kr. 2: 60 i månaden af

Obligationskontoret,

H. L. YGBERG,

Nedra Qvarnbergsgatan N:o 16, Göteborg.

Obs! Ekonomiskt oberoende kan ernås utan kapitalförlust genom inköp af en enda obligation. 16

FLYGELZITTRAN

det bästa, mest lättlärdas husinstrument. Pris 25, 45, 65 och 110 kr.

I samma betalning ingår noter och full undervisning.

Kan läras af hvem som helst inom några få timmar! De, som tvifla härpå, kunna få taga proflektioner gratis.

Intyg finnes från köpare. Vacker, mjuk, behaglig klang! Finner allt större spridning och erkännande här i staden. Säljes äfven på afbetalning. Rabatt lämnas då flera stycken tagas.

Närmare upplysningar lämnas och beställningar emottagas å verkstaden i "Tabor" Vester-gatan 2, Annedal (Ingång genom herr Esséns cigarrbutik).

John Bertels, uppfinnare och ende fabrikant af flygelzittor. 15

C. H. STRÖM & Co.

Torggatan 24. — 24 Torggatan.

Priser å Färdiga Kläder:

Helkostymer från 25 till 80 Kr. Öfverrockar från 18 till 70 Kr

Byxor från 6 till 25 Kr. Västar från 4 till 10 Kr.

Hattar, Skjortor, Kragar och Manschetter m. m., stort urval.

Skrädderirörelse.

Rock, Byxor. Väst och Öfverrock kunna erhållas, efter order, färdiga inom 14 timmar

Obs! Reela varor och fullt ärlig behandling tillförsäkras. Garanti för välgjordt skrädderiarbete. 24.

Nya Speceriaffären

Stort och välsorterat lager af

Specier — Kaffe,

Socker,

Mjöl.

7

Husargatan 7.

5

Obs. Realisationen

i **Eugen Moser's**

Franska Skomagasin

Grand Hôtel Haglund

fortgår till slutet af månaden.

Obs. De billiga priserna. 12

Stor realisation af Kläden. Färdiga
Manskläder och Hattar m. m.

L. J. Wahlström,

10 Östra Larmgatan 10. Filial: Sillgatan 49.

12

Till Sveriges billigaste priser försäljas Glas-
och Porslinsvaror, Lampor, Lyktor samt

Adolf Andersson.

14 Ekelundsgatan 14

Besättningsartiklar, Leksaker, Kappsäckar,
och Väskor m. m. m. m. 26

Album! Album!

(Svensk tillverkning!)

Psalmböcker! Psalmböcker!

All konkurrens omöjlig!!

Obs! Till kända reela personer lämnas
Album och prima Psalmböcker på afbetalning.

O. Svenssons Bokhandel,

3 Husargatan 3. 10

Obs. Carl M. Olsons Atelier

Masthuggstorget.

Utföres 1:sta Klass Fotografier.

Allm. Telefon N:o 57. Obs. adressen. (27)

7 Magasinsgatan 7.

7 Magasinsgatan 7.

Carl M. Olsons Atelier

uppköper och försäljer begagnade bättre herrkläder.
Frackkostymer till utbyrning.
Torggatan 12. 25